

Kỹ thuật chăn nuôi ngựa cái sau khi đẻ và ngựa con theo mẹ

Gần đến ngày đẻ ngựa kém ăn, không yên tĩnh, thường ngó nhìn bụng. Đường sinh dục mở to, bầu vú phát triển nhanh.

Trước khi đẻ 2 ngày trong núm vú có đầy sữa đầu, núm vú to lên, có con sữa rỉ ra từng giọt, có con sữa quần khô lại bịt lấy núm vú.

Khi thấy sữa đã chảy ra từng giọt thì trong ngày hoặc sang ngày hôm sau thì ngựa đẻ. Sự biến đổi của bầu vú là hiện tượng đáng tin cậy để phán đoán ngày đẻ của ngựa, tuy nhiên nếu nuôi dưỡng không tốt thì biến đổi của bầu vú không rõ lắm.

Ngựa cái thường đẻ vào chiều và đêm. Lúc gần đẻ con vật bồn chồn, đứng nằm không yên. Có con chân trước cào đất, chân sau đá vào bụng, cong lưng mà rặn. Ngựa thường rặn đẻ đột ngột, bắt đầu rặn một lúc thì nằm xuống, Có trường hợp khi bọc ối lòi ra thì ngựa mẹ đứng lên ngay hoặc do thai yếu nên bọc ối không vỡ ra được. Lúc đó ta phải xé rách bọc ối ngay, nếu để chậm ngựa con dễ bị ngạt.

- Nếu thai thuận, ngựa đẻ bình thường thì thời gian đẻ chỉ kéo dài 20-30 phút. Ngựa con khoẻ mạnh thông thường tự nó đạp rách và giải phóng khỏi màng thai. Người chăn nuôi chỉ cần cắt rốn (có trường hợp rốn tự đứt). Cắt rốn cách bụng 2cm, sát trùng bằng cồn iôt để tránh nhiễm trùng.

Dùng rơm hoặc cỏ khô mềm lau toàn thân ngựa con. Móc hết nhớt ở mồm, mũi và tai. Sau 30-60 phút, ngựa con đứng dậy được và tìm vú mẹ.

Nếu ngựa con yếu, người chăn nuôi cần hỗ trợ nó: Nâng nó đứng lên, giúp tìm vú mẹ và đỡ nâng thân mình để nó bú được sữa đầu càng sớm càng tốt.

- Cho ngựa con bú đầy đủ sữa đầu có ý nghĩa hết sức quan trọng vì sữa đầu giàu chất dinh dưỡng, có kháng thể miễn dịch có lợi cho sự chống đỡ bệnh tật của ngựa con.

Độn rơm hoặc cỏ khô để giữ nền chuồng ấm, tránh lạnh cho cả mẹ và con.

Lúc đầu khoảng 1 giờ ngựa con bú một lần. Nếu ngựa mẹ phải đi làm việc sớm thì cần chú ý trong hai tháng đầu cứ 2 giờ phải cho ngựa mẹ nghỉ để ngựa con đến bú một lần.

- Sau khi đẻ, cho ngựa mẹ uống nước ấm có pha muối hoặc cám. Bồi dưỡng cháo gạo trong khoảng 1 tuần để ngựa mẹ mau lại sức. Mấy ngày sau khi đẻ chỉ nên cho ngựa ăn ít nhưng ưu tiên những thứ dễ tiêu như cám, cỏ non, 5-7 ngày sau ngựa ăn khoẻ thì tăng dần khẩu phần.

Ba ngày sau khi đẻ để ngựa ở trong chuồng chăm sóc chu đáo. Từ ngày thứ 7 trở đi dắt ra buộc ở bãi cỏ gần chuồng. Cũng thời gian này, ngựa mẹ đã động dục trở lại, cần theo dõi để kịp thời phối giống.

- Để có nhiều sữa cho con bú, ngay từ tháng chữa cuối, đã phải nuôi ngựa mẹ bằng chế độ dinh dưỡng cao. Sau khi đẻ cho ăn đủ cỏ tươi, cỏ họ đậu, củ quả, thức ăn tinh, thức ăn giàu chất

khoáng. Trong 1 lít sữa có 0,8g Ca và 0,6g P tức là một ngày ngựa cái tiết ra theo sữa 8-12g Ca và 6-9g P. Cứ sản xuất ra 1kg sữa, ngựa cái cần 0,33 đơn vị thức ăn với 30-35g protein thêm vào khẩu phần duy trì.

Có thể nhìn vào trạng thái sức khỏe, lượng sữa, sức phát triển của ngựa con để biết chế độ nuôi dưỡng ngựa mẹ tốt hay xấu.

Theo NXB Nông Nghiệp